

Sportelsystemet i den vidt omfattande utsträckning, som för närvarande eger rum, torde väsendtligen kunna förändras; men då ärendet i och för sig är af den art att Riksdagen, äfven om grundsatsen, att embets- och tjenstemännens nuvarande sportler till större eller mindre del böra indragas, till rättigheten godkännes, icke lärer kunna för dess del i frågan beslut fatta förr, än, för ärendets nödiga utredning, åtskilliga upplysningar blifvit infordrade från vederbörande embetsverk, får jag vördsammast föreslå,

att Riksdagen ingår till Kongl. Maj:t med underdånig anhållan derom, att en komité må blifva förordnad, med uppdrag att taga i öfvervägande den frågan, huruvida ett förändradt aflönings sätt för de nu med sportler till större eller mindre del aflönade civila embeten och tjenester ändamålsenligt kan införas, samt att, i så fall, derom afgifva förslag, som torde en framdeles blifvande Riksdag, för att vidare handläggas, blifva delgifvet.

Stockholm den 28 Januari 1867.

M. Ahlgren.

N:o 92.

Af Herr M. Ahlgren: Om byggande på Statens bekostnad af jernväg mellan Sundsvall och Hemgrafven.

Sedan Jemtlands kommunikationsled numera under några år varit trafikerad, med undantag af den delen, som sträcker sig emellan Sundsvall och Bräcke, hvilken farled under detta år lärer blifva färdig, torde tiden vara inne för undersökning, huruvida Riket och särdeles den ort, hvarigenom leden sträcker sig, må anses i någon väsendtlig mån dragit nytta af leden eller kunna få någon sådan, motsvarande de uppoffringar, som för dem gjorts, på det att deraf må kunna slutas till, om det system, som lagts till grund för kommunikationsleden — att för transporten begagna segelbara vattendrag med omlastningar å de vägar, med hvilka sjöarne äro förenade, — är riktigt för sådana orter, som Norrland, der trafiken ännu är för obetydlig och afstånden för långa, för att i allmänhet andra jernvägar, än stambanor böra anläggas, i hvilket fall det

det torde vara Statens skyldighet att med all nödig kraft och uppoffring fortfarande tillämpa detta system. I motsatt fall, om systemet icke medfört eller kan medföra verkligt gagn, böra icke några vidare uppoffringar å Statens sida i sådant hänseende göras.

Förenämnda kommunikationsled, som sträcker sig från Bottniska viken till Trondhiemsfjorden af Nordsjön öfver två Svenska och ett Norskt landskap, är 41 mil lång och bör, på sätt jag nedan skall visa, kunna verka gagneligt för en stor del af öfriga Norrland och i visst hänseende äfven för hela Sverige.

Då taxan för den egentliga Jemtlandsleden emellan Trondhiemsfjorden och Bräcke, utgörande i längd 29 mil, är 9,17 öre per centner milen och för export- samt transito-gods 8 öre; men transporten med formän vanligen 14 öre och ej sällan vida derutöfver, torde vidare bevis om fördelen för den allmänna trafiken att begagna kommunikationsleden icke erfordras. Också har trafiken å leden, sedan den år 1863 öppnades, varit i jemnt stigande, oakadt de stora svårigheter, som mött, att på en af så många omlastningar besvärad led, delvis belägna på mera än 1,700 fot öfver hafvet i nära obebodda fjelltrakter, kunna rätt ordna trafiken, och att under de tre år af missvext eller svag skörd, som under perioden i orten inträffat, afhålla allmogen från de resor till kustorterna, hvarmed den från äldre tider tillbaka varit vand, för uppköp af sina förnödenheter.

Inkomsten af trafiken har enligt vunna upplysningar emellertid uppgått till: för år 1863	Rdr 22,797.
” 1864	” 25,984.
” 1865	” 33,289.
” 1866	” 35,562.

Och enligt meddelanden af verkställande chefen för Jemtlandsleden antages Jemtlands nuvarande import af sill, torrsk, jern och salt till 42,704 centner och annat gods till 57,296 centner, eller sammanlagdt till ungefär 100,000 centner, deraf år 1866 på leden icke befordrades mera än 18,212 centner; men sådant oakadt har dock bolaget med inkomsterna af trafiken kunnat bestrida alla utgifterna i och för samma led, hvaraf med visshet den slutsats kan göras, att när leden hinner draga till sig hvad, som nu föres på sidan af den, hvilket ovillkorligen i en snar framtid måste inträffa, enär, såsom ofvan blifvit omförmäldt, taxan å leden är vida billigare än med formän, trafiken å leden bör lemna ett öfverskott till ränta å de kostnader, som å leden nedlagts.

Antagligen skall denna kommunikationsled föranleda ett större utbyte af varor emellan norra delen af Norge, å ena, samt Norrland och medlersta Sverige, å den andra sidan, än hitintills egt rum. Den jemförelsevis låga

afgift af 3 R:dr 30 öre per centner för transporten af gods emellan Levanger och Sundsvall skulle likväl icke obetydligt kunna nedsättas, derest jernväg finnes emellan sistnämnda ort och Hemgrafven vid Stödesjön. En sådan jernväg skulle också blifva ett kraftigt medel för lättande af Jemtlands förbindelse med Sundsvall, oundgängligen nödigt, derest icke Jemtlands handel hufvudsakligen skall dragas till och öfver Norge.

För att Sveriges fabriker må vinna en ny marknad i norra delen af Norge, Stockholm och Sundsvall icke allenast bibehållas vid handeln på Jemtland, utan jemväl komma i förbindelse med flera af de orter i denna provins, som äro belägna vester om Östersund och under närvarande förhållanden hafva sin hufvudsakliga handel i Norge, samt på det att de två provinserna Medelpad och Jemtland må varda lyftade från den låga ståndpunkt, der de nu befinnas, till den plats de böra kunna intaga med hänseende till goda naturliga förmåner, har jag trott mig böra fästa Riksdagens synnerliga uppmärksamhet på förhållandet och vördsamt föreslå,

att Staten på sin bekostnad bygger den jernväg, som är föreslagen emellan Sundsvall och Hemgrafven, enligt af majoren och riddaren Adelsköld uppgjord plan, dock med de förändringar i afseende å spårvidd, som föranledas deraf att denna jernväg kan komma att utgöra en del af den stambana, som, enligt hvad antagas må, i en icke aflägsen framtid får sin sträckning norrut.

Stockholm den 28 Januari 1867.

M. Ahlgren.

N:o 93.

Af Herr With. Nilsson: Om ändring i gällande kommunalförfattningar.

Sedan den vackra grundsatsen af jemnlighet och lika berättigande numera vunnit tillämpning vid de viktigaste af alla val, hvilka en kommuns medlem